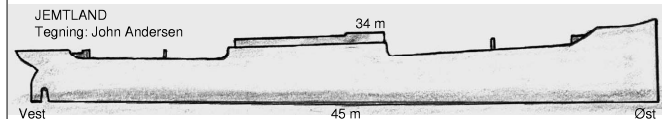


# Jemtland

## Vraget i dag:

Nu ligger JEMTLAND på havbunden med 30° bb. slagside, styrehuset er for længst forsvundet, men resten af overbygningen er der endnu. På styrbord side som ligger øverst kan en dykning gennemføres på mellem 30 og 35 m. Går man lidt dybere og bevæger sig agterud kan man se den prægtige dampmaskine der engang drev skibet. Begge ender af vraget er dækket ind i trawl og er svære at få adgang til.



Vraget ligger med 30° bb. slagside

Værftspladen er opfisket fra vraget.



Tegning: John Andersen

# Bygdö - "Møllehæt"

| GPS pos.:                                                      | DECCA pos.:                               | Angivet pos. ved forlis:                    | Geografisk område:                       |
|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------------------------------|------------------------------------------|
| <b>Datum:</b> WGS 84<br>57°46,168 N 10°43,219 E                | <b>Kæde:</b> 10B<br>57°46,20 N 10°43,65 E | <b>Type:</b> 10B<br>57°46,372 N 10°44,054 E | Skagens Rev, nordøst for Skagen, Danmark |
| <b>Datum:</b> D. WGS 84<br>57°46,129 N 10°43,548 E             | C16,55 N G 35,48 E                        | C16,20 N G 35,40 E<br>PQ:                   |                                          |
|                                                                |                                           |                                             | <b>Top / bunddybde:</b><br>34-43         |
| <b>Havn:</b><br>Skagen                                         |                                           |                                             | <b>Skawdyk 2018</b>                      |
| <b>Nødtelefon:</b><br>P-plads på Grenen                        |                                           |                                             |                                          |
| <b>Alarmering / Psykologhjælp:</b><br>Tlf. 89433099 / 44924222 |                                           |                                             |                                          |
| <b>Lokale kontakter:</b><br>John Andersen tlf. 22142066        |                                           |                                             |                                          |
| <b>Type:</b> Dampfragtskib                                     |                                           |                                             |                                          |
| <b>Kaldesignal:</b>                                            |                                           |                                             |                                          |
| <b>Ex. navne:</b>                                              |                                           |                                             |                                          |
| <b>Forlisdag:</b> 09 <b>md.:</b> 03 <b>år:</b> 1914            |                                           |                                             |                                          |
| <b>Hjemsted:</b> Kristiania (Oslo), Norge                      |                                           |                                             |                                          |
| <b>Kaptajn:</b> Kaptajn Timm                                   |                                           |                                             |                                          |
| <b>Last:</b> Stykgods                                          |                                           |                                             |                                          |
| <b>Afgået fra:</b> Hamburg, Tyskland                           |                                           |                                             |                                          |
| <b>Destination:</b> Kristiania (Oslo), Norge                   |                                           |                                             |                                          |



Bygget på Moss Værft, Norge, 720 brt, 1913, 197,4 (59 m) x 30,4 x ... f.

Om natten mellem den 8. og 9. marts 1914, kolliderede S/S. DANIA af København, Kaptajn Jørgensen, på rejse fra Plymouth til hjemstedet med S/S BYGDÖ af Kristiania, Kaptajn Timm, på rejse fra Hamburg til hjemstedet, hvorved BYGDÖ sank tæt øst for fyrskibet Skagens Rev.

BYGDÖ havde en besætning på 15 mand, hvoraf de 14 reddedes tillige med én passager over på fyrskibet af dettes besætning, medens stewarden på BYGDÖ var død da han blev fisket op, drivende på et redningsbælte.

DANIA fortsatte rejsen til København, og ingen af skibenes besætninger kom i land, da BYGDÖ's besætning blev afhentet fra fyrskibet med damper og afrejste til Kristiania. Vinden var jævn kuling, ingen sø og klar luft.

Jens Ole Venø, der dagligt fisker i området, oplyser, at der i år 2000 kun kan ses lidt ujævn bund på stedet. Vraget tidligere kendt under navnet BODØ.

## Kilde:

Frank Rimmer, Skawdyk.

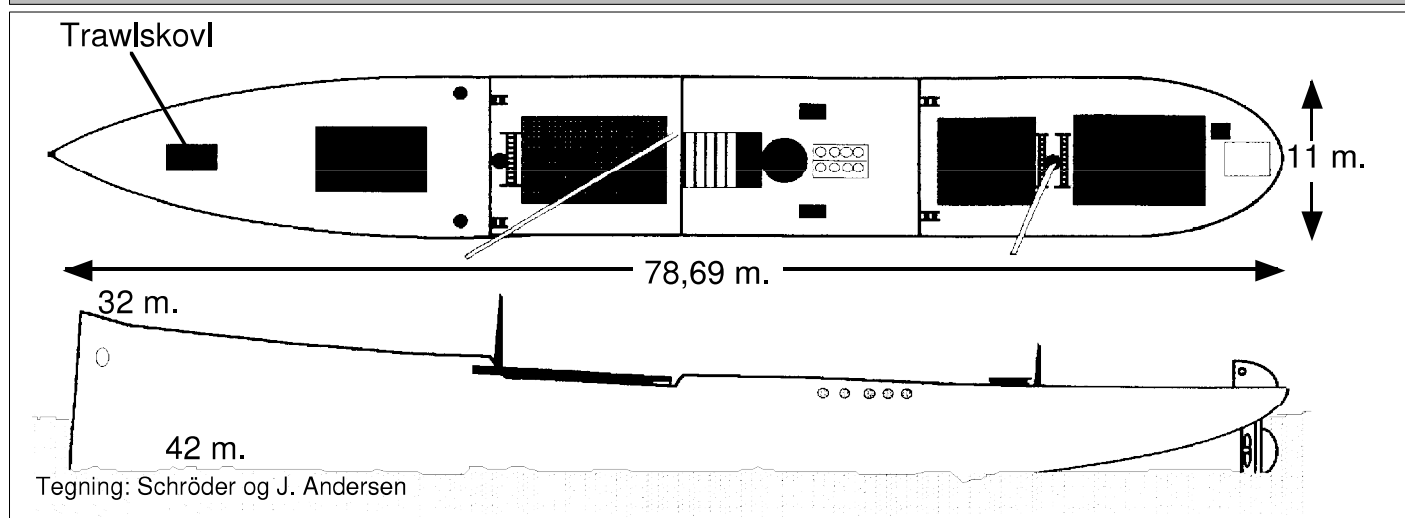
Jens Frederik Hjermitsev

Chr. Thagaard: Blade af Skagens Historie, 1967

RANDERS SPORTSDYKKERKLUB har dykket meget på vraget.

# Constanza <sup>2.</sup> Amos

| GPS pos.:                                                      | DECCA pos.:                               | Angivet pos. ved forlis:                  | Geografisk område:                     |
|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------------------------------|
| <b>Datum:</b> WGS 84<br>57°44,127 N 11°05,866 E                | <b>Kæde:</b> 10B<br>57°44,18 N 11°05,74 E | <b>Type:</b><br>N E<br>A 65,99 N E<br>PQ: | Øst for Skagen i "Rabarberne", Danmark |
| <b>Datum:</b><br>57°44,109 N 11°05,850 E                       | C 23,74 N B 34,49 E                       |                                           | <b>Top / bunddybde:</b><br>32-42       |
| <b>Havn:</b><br>Skagen- Ålbæk                                  |                                           |                                           | <b>Skawdyk 2018</b>                    |
| <b>Nødtelefon:</b><br>Skagen- Ålbæk                            |                                           |                                           |                                        |
| <b>Alarmering / Psykologhjælp:</b><br>Tlf. 89433099 / 44924222 |                                           |                                           |                                        |
| <b>Lokale kontakter:</b><br>John Andersen tlf. 22142066        |                                           |                                           |                                        |
| <b>Type:</b> Dampfragtskib                                     |                                           |                                           |                                        |
| <b>Kaldesignal:</b>                                            |                                           |                                           |                                        |
| <b>Ex. navne:</b> Frederiksholm, Kaja, Garnet                  |                                           |                                           |                                        |
| <b>Forlisdag:</b> 19 <b>md.:</b> 10 <b>år:</b> 1919            |                                           |                                           |                                        |
| <b>Hjemsted:</b> Göteborg, Sverige                             |                                           |                                           |                                        |
| <b>Kaptajn:</b>                                                |                                           |                                           |                                        |
| <b>Last:</b> Frugt, vin, tobak, kork                           |                                           |                                           |                                        |
| <b>Afgået fra:</b> Bougie                                      |                                           |                                           |                                        |
| <b>Destination:</b> Göteborg                                   |                                           |                                           |                                        |



Vraget er mest kendt under navnet AMOS, som den dog aldrig har heddet. Den har tidligere sejlet under navnene FREDERIKSHOLM, KAJA og GARNET.

Passager / fragtdamper på 1613 brt, 1054 nrt, bygget i 1890 hos W.B. Thompson & Co. Ltd., Dundee, Skotland. Triple ekspansions dampmaskine på 640 hk 78,69x11,05x5,02 m.

Sejlede for rederiet AB Sverige-Levanten Dan Broström, Göteborg (Svenske Orient Line). Minesprængt søndag kl. 11.00, på vej fra middelhavslandene til Göteborg. En maskinmester og en fyrbøder blev dræbt, 20 overlevede. Skibet sank på 15 min.

Vraget af CONSTANZA står kølret på bunden. Vraget er intakt, dog er broen væk, masterne brækket sammen og lodrette skillerum er tæret væk.

Der står en del mudder i alle rum, så erfaring kræves ved indendørs ekspeditioner.

Til erfarende dykkere er vraget en virkelig udfordring, idet der er adgang til alle rum, fra hæk til stævn.

Der henvises til Göteborg Søfartsmuseum og DSF's blad nr. 1/95.

# Constanza <sup>2.</sup> Amos

Billede: CONSTANZA under lastning af tømmer.

Om forliset skriver Skagens Avis d. 20 oktober 1919:  
 NY MINESPRÆNGNING VED HERTHAS FLAK.  
 Den svenske damper CONSTANZA er i går gået ned med 2 mand.

Svensk Orient-Linies damper CONSTANZA er i går, søndag, stødt på en mine i feltet ved Herthas Flak og gået ned 12 kvartmil sydøst af Skagen. 2. maskinmester og 1. fyrbøder dræbtes. 18 mand af besætningen samt 2 passagerer gik i bådene, hvoraf den ene er ankommet hertil. Om den anden båds skæbne savnes endnu underretning. CONSTANZA var på rejse fra Middelhavslandene til Gøteborg og rundede Skagen i går formiddags kl. 9.30. Damperen, der da var øst for fyrskibet satte signal og spurgte om den kunne styre lige på Vinga. Signalerne gjaldt vistnok fyrskibet, men de blev observeret fra signalstationen, der svarede damperen at den IKKE kunne gå lige imod Vinga. Men damperen gav intet svar tilbage, og den fortsatte sin fart uden at tage sine signaler ned. Om det har fået svar fra fyrskibet, kan man ikke afgøre på signalstationen.

Det skal tilføjes, at der på denne tid var udlagt en britisk minespærring for tyske u-både. Trods gensidige aftaler mellem Danmark og England om information om minelægningerne, kendte ingen til denne længdespærring, end ikke englænderne, idet flere af vrage i området er engelske.

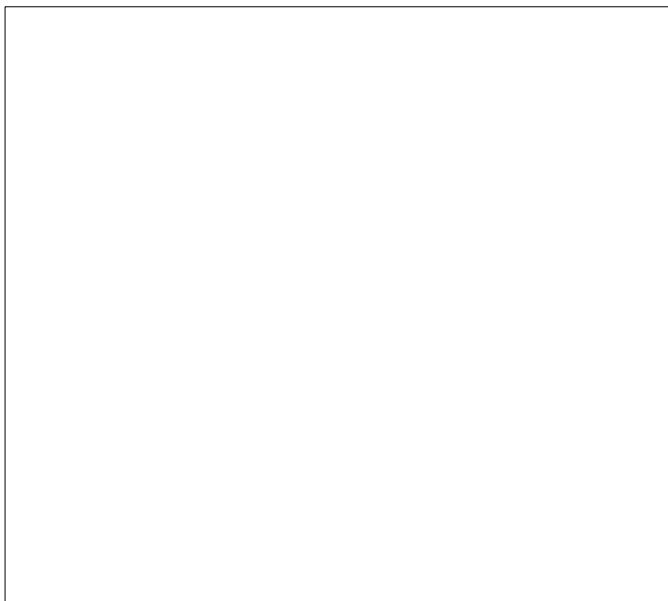
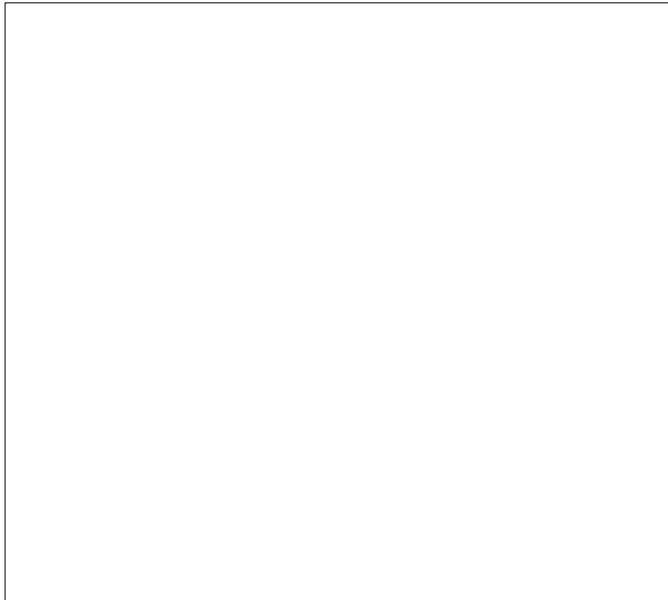
**Kilde:**

2002, Urban Snare, Sverige.

2003, Peter Söderlund, Sverige

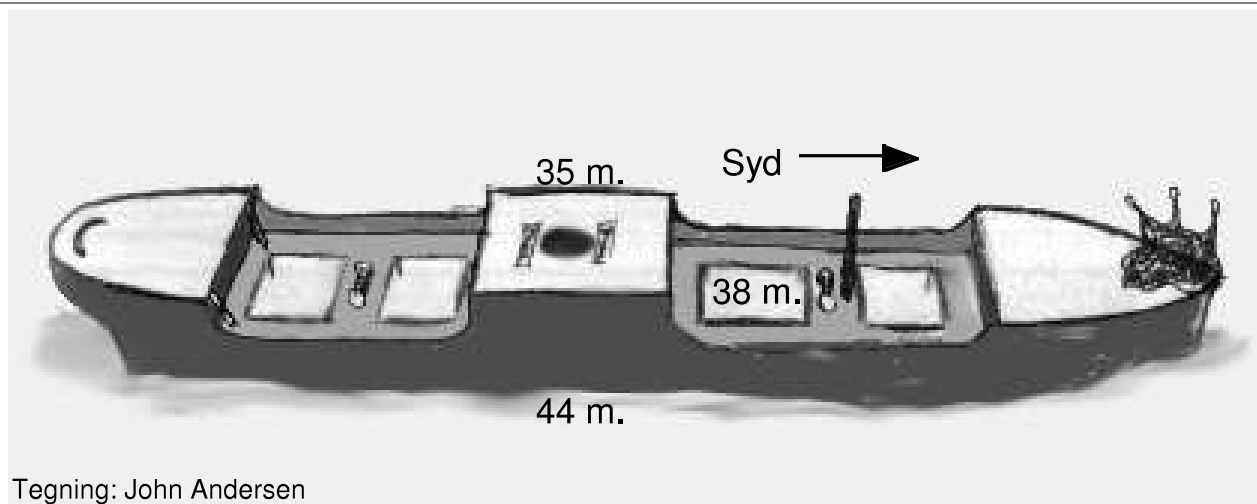


KAJA (CONSTANZA)



# Henley <sup>2</sup>. Lobelia

| GPS pos.:                                                      | DECCA pos.:                        | Angivet pos. ved forlis:           | Geografisk område:        |
|----------------------------------------------------------------|------------------------------------|------------------------------------|---------------------------|
| Datum: D. WGS 84<br>57°45,187 N 11°06,484 E                    | Kæde: 10B<br>57°45,21 N 11°06,57 E | Type: 10B<br>57°43,68 N 11°07,19 E | Øst for Skagen, Danmark   |
| Datum: WGS 84<br>57°45,193 N 11°06,530 E                       | B 20,85 N H 32,44 E                | B 20,88 N H 36,48 E<br>PQ:         |                           |
|                                                                |                                    |                                    | Top / bunddybde:<br>35-44 |
| <b>Havn:</b><br>Skagen-Marstrand                               |                                    |                                    | <b>Skawdyk 2018</b>       |
| <b>Nødtelefon:</b><br>Skagen Havn                              |                                    |                                    |                           |
| <b>Alarmering / Psykologhjælp:</b><br>Tlf. 89433099 / 44924222 |                                    |                                    |                           |
| <b>Lokale kontakter:</b><br>John Andersen tlf. 22142066        |                                    |                                    |                           |
| <b>Type:</b> Dampfragtskib                                     |                                    |                                    |                           |
| <b>Kaldesignal:</b>                                            |                                    |                                    |                           |
| <b>Ex. navne:</b> Regina, Maria, Main,                         |                                    |                                    |                           |
| <b>Forlisdag:</b> 01 <b>md.:</b> 03 <b>år:</b> 1919            |                                    |                                    |                           |
| <b>Hjemsted:</b> Helsingborg, Sverige                          |                                    |                                    |                           |
| <b>Kaptajn:</b>                                                |                                    |                                    |                           |
| <b>Last:</b> Kul, 1600 ton.                                    |                                    |                                    |                           |
| <b>Afgået fra:</b> Blyth                                       |                                    |                                    |                           |
| <b>Destination:</b> Halmstad                                   |                                    |                                    |                           |



Kaldes også "Soluret"

## HENLEY:

Dampskib på 1323 brt, 69,5 m langt, bygget i 1908.

Var på rejse fra England til Halmstad med 1606 ton kul da det ramte en mine. Af den 17 mand store besætning omkom én.

## LOBELIA:

Bygget i 1881 hos E. Wirhy & Co, Hartlepool, 1645 brt, (257,7" x 34,6" x 19,9") 78 m langt  
Rederiet Svenska Lloyd, Göteborg.

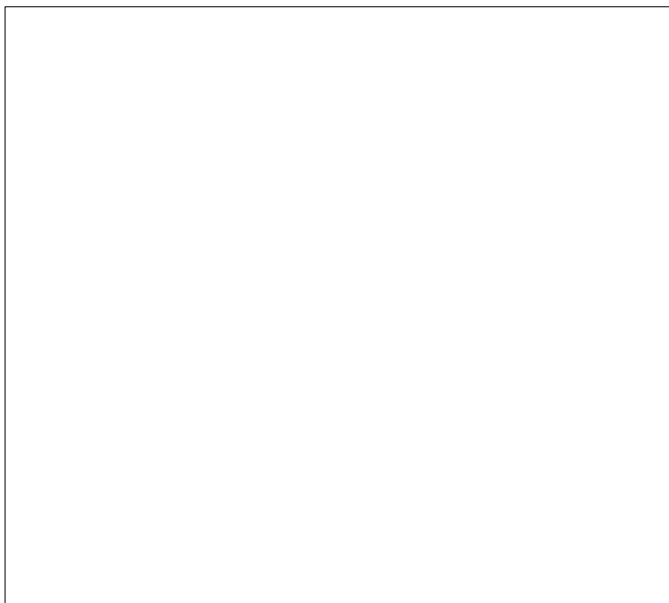
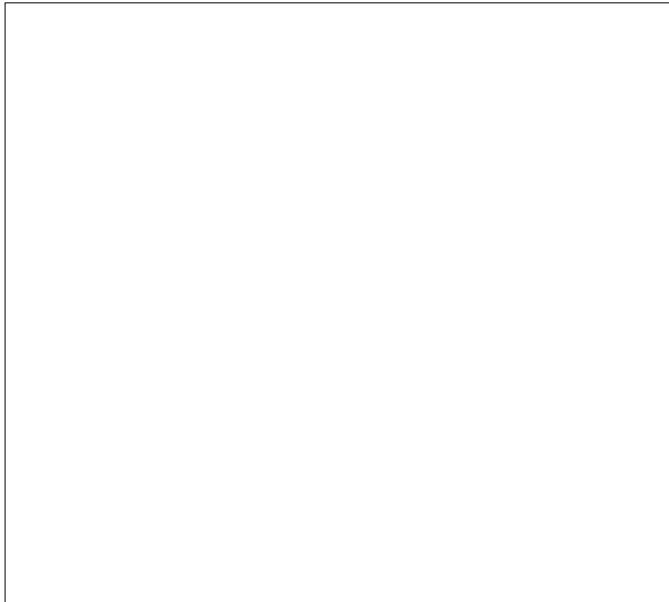
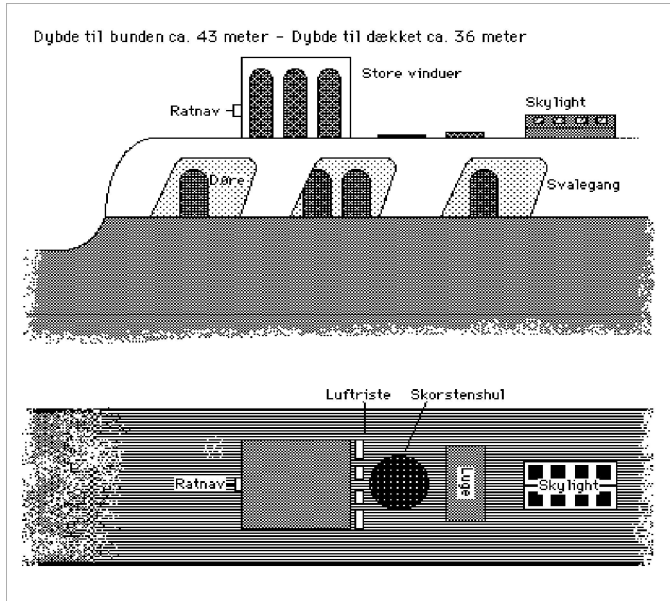
Bakken er overdækket med trawl.

Åge Jensen, TERNEN mener at det er MILOS der ligger på positionen, men i følge tyske kilder sank MILOS ved Lista den 20.10.1944.

## Kilde:

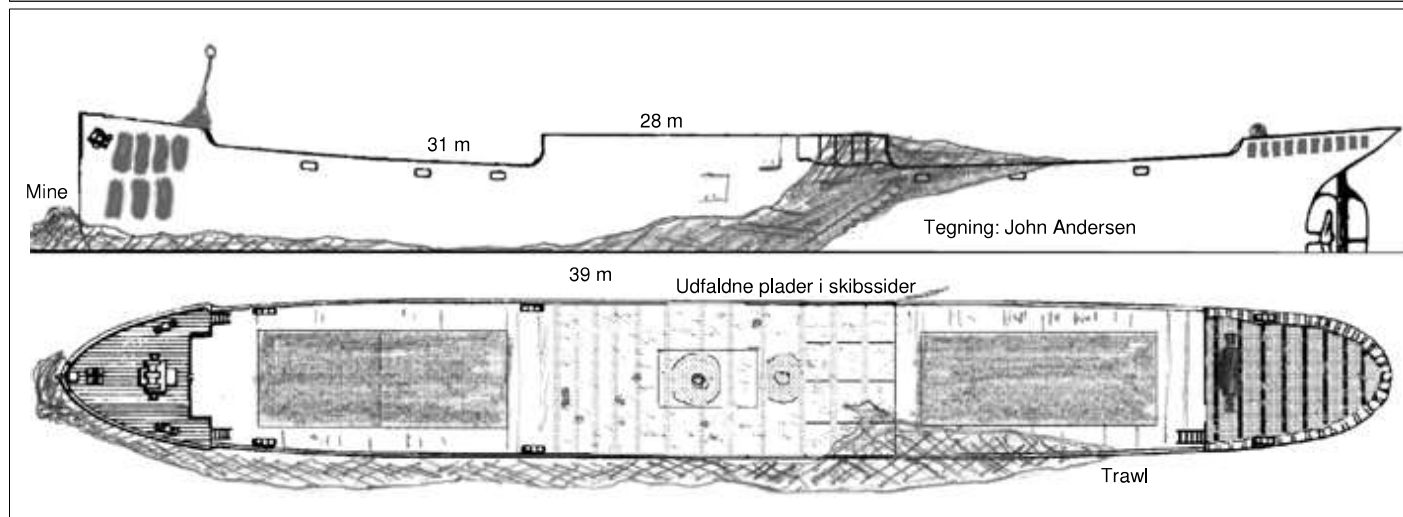
Åge Jensen, TERNEN

# Henley <sup>2.</sup> Lobelia



# Lake Placide

| GPS pos.:                                                                                             | DECCA pos.:                                                      | Angivet pos. ved forlis:                                  | Geografisk område:                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Datum:</b> D. WGS 84<br>57°41,976 N 11°04,784 E<br><b>Datum:</b> WGS 84<br>57°41,959 N 11°04,794 E | <b>Kæde:</b> 10B<br>57°42,04 N 11°04,90 E<br>B 23,18 N H 38,64 E | <b>Type:</b> 10B<br>57°42,083 N 11°04,917 E<br>N E<br>PQ: | Øst for Skagen, nordøst for Herthas Flak, Danmark<br><b>Top / bunddybde:</b><br>28-38                                                      |
| <b>Havn:</b>                                                                                          |                                                                  |                                                           | <b>Skawdyk 2018</b>                                                                                                                        |
| <input type="text" value="Skagen- Ålbæk"/>                                                            |                                                                  |                                                           |                                                                                                                                            |
| <b>Nødtelefon:</b>                                                                                    |                                                                  |                                                           | <b>Type:</b> <input type="text" value="Dampfragtskib"/>                                                                                    |
| <input type="text" value="Skagen- Ålbæk"/>                                                            |                                                                  |                                                           | <b>Kaldesignal:</b> <input type="text"/>                                                                                                   |
| <b>Alarmering / Psykologhjælp:</b>                                                                    |                                                                  |                                                           | <b>Ex. navne:</b> <input type="text" value="War Path (GB)"/>                                                                               |
| <input type="text" value="Tlf. 89433099 / 44924222"/>                                                 |                                                                  |                                                           | <b>Forlisdag:</b> <input type="text" value="19"/> <b>md.:</b> <input type="text" value="05"/> <b>år:</b> <input type="text" value="1920"/> |
| <b>Lokale kontakter:</b>                                                                              |                                                                  |                                                           | <b>Hjemsted:</b> <input type="text" value="U.S.A."/>                                                                                       |
| <input type="text" value="John Andersen tlf. 22142066"/>                                              |                                                                  |                                                           | <b>Kaptajn:</b> <input type="text"/>                                                                                                       |
|                                                                                                       |                                                                  |                                                           | <b>Last:</b> <input type="text" value="Stenkul, 3.000 ton"/>                                                                               |
|                                                                                                       |                                                                  |                                                           | <b>Afgået fra:</b> <input type="text" value="Baltimore? (Landskrona?)"/>                                                                   |
|                                                                                                       |                                                                  |                                                           | <b>Destination:</b> <input type="text" value="U.S.A? (Antwerpen?)"/>                                                                       |



Bygget i 1917 i Detroit Shipbuilding Co., Wyandotte, U.S.A., 2535 brt, 77,2 x 10,4 x 8,6 m, bygge nr. 210.

Sejlede på en mine, da den var på vej til U.S.A. Alle 37 ombordværende reddede livet.

Da lasten blev hævet i 1983 blev tømt for 1800 ton kul fandt man et 3 x 5 m stort hul i bunden af forreste lastrum, mon ikke det er hullet efter minesprængningen? Vraget står på kølen med en 10°-15° b.b. slagside.

Kommandobroen midtskibs mangler den øverste etage.

Der har også været fremført, at der er et stort hul med udadvendte plader midtskibs på styrbord side, der kunne tyde på en kedelekspllosion.

## Kilde:

Peter Bergström, Göteborg

# Normandie "Kirkevraget"

| GPS pos.:                                                                                             | DECCA pos.:                                                      | Angivet pos. ved forlis:                 | Geografisk område:                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Datum:</b> WGS 84<br>57°46,945 N 10°58,089 E<br><b>Datum:</b> D. WGS 84<br>57°46,965 N 10°58,106 E | <b>Kæde:</b> 10B<br>57°47,06 N 10°58,23 E<br>C 03,24 N G 41,22 E | <b>Type:</b><br>N E<br>N E<br><b>PQ:</b> | Nordøst for Skagen, Danmark<br><b>Top / bunddybde:</b><br>36-49                                                          |
| <b>Havn:</b>                                                                                          |                                                                  |                                          | <b>Skawdyk 2018</b>                                                                                                      |
| <input type="text" value="Skagen"/>                                                                   |                                                                  | <b>Type:</b>                             | <input type="text" value="Dampfragtskib"/>                                                                               |
| <b>Nødtelefon:</b>                                                                                    |                                                                  | <b>Kaldesignal:</b>                      | <input type="text" value="JPMC"/>                                                                                        |
| <input type="text" value="Skagen Havn"/>                                                              |                                                                  | <b>Ex. navne:</b>                        | <input type="text"/>                                                                                                     |
| <b>Alarmering / Psykologhjælp:</b>                                                                    |                                                                  | <b>Forlisdag:</b>                        | <input type="text" value="19"/> <b>md.:</b> <input type="text" value="10"/> <b>år:</b> <input type="text" value="1916"/> |
| <input type="text" value="Tlf. 89433099 / 44924222"/>                                                 |                                                                  | <b>Hjemsted:</b>                         | <input type="text" value="Göteborg, Sverige"/>                                                                           |
| <b>Lokale kontakter:</b>                                                                              |                                                                  | <b>Kaptajn:</b>                          | <input type="text" value="B. G. Olsson"/>                                                                                |
| <input type="text" value="John Andersen tlf. 22142066"/>                                              |                                                                  | <b>Last:</b>                             | <input type="text" value="1555 t stykgods, jern, pap, tændstikker o.s.v."/>                                              |
|                                                                                                       |                                                                  | <b>Afgået fra:</b>                       | <input type="text" value="Göteborg, Sverige"/>                                                                           |
|                                                                                                       |                                                                  | <b>Destination:</b>                      | <input type="text" value="Le Havre, Frankrig"/>                                                                          |

Normandie



Svensk passager/fragtdamper bygget i 1905 på Helsingør Verft A/S, Helsingør til rederiet: Förnyade Ångfartygs AB "Götha", Göteborg, bygge-nr. 107, 1342 brt, 1783 tdw, 893 nrt, 700 hk, 70,68 x 10,73 x ... m, Besætning 18 mand og 3 kvinder.

Opbragt af og sænket af den tyske ubåd U 71 under kommando af kaptajnløjtnant Hugo Schmidt.

Besætningen blev tvunget ombord på det danske dampskib EOS og bragt til Frederikshavn .

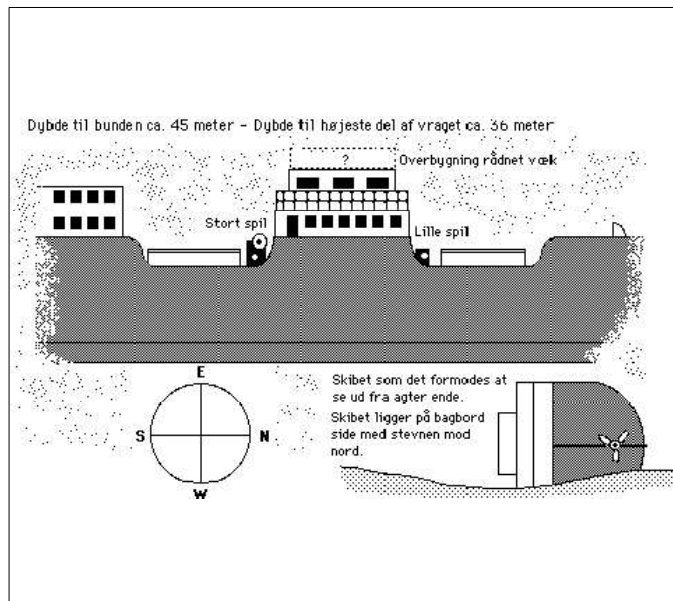
"Kirkevraget" er et kælenavn vraget har fået, fordi det ligner en kirke på et ekkolod. Vraget ligger på bagbord side med stævnen mod nord.

## Kilde:

Register of Merchant Ships completed in 1905, The Tony Starke Series.  
 Svenska Handelsflottans Krigsforluster 1914-1920, Kommers Kollegium, Stockholm, 1921.  
 Sveriges Handelsflotta 1913, genoptryk: Rijert Uppsala. 1993.  
 Ships from Elsinore, Værftets Reference List, 1981.  
 EfS 46/1000 2009



# Normandie "Kirkevraget"



En gammel tegning af vraket - oprindelsen ukendt. Der er ikke meget der stemmer med skibets oprindelige udseende.

Efter at have indtaget en last af sammenlagt 555 tons jern, papir, papirmasse, tændstikker og diverse stykgods i Göteborg afgik NORMANDIE kl. 13.45 den 19. oktober 1916.

Destinationen var Le Havre via Duclair og Rouen, men damperen var ikke nået længere end 18 distanceminutter fra Vinga fyr, da en ubåd kl. 15.20 pludselig dukkede op i en afstand af 2 distanceminutter fra styrbord bov, afgav varselsskud mod NORMANDIE og højste L.J.Z (udlever skibspapirer).

NORMANDIE stoppede straks og besvarede signalet, hvorefter ubåden højste de tyske orlogsflag.

NORMANDIEs kaptajn sejlede i en af redningbådene over til ubåden med de forlangte papirer. Kaptajnen gik ombord på ubåden og redningsbåden returnerede med tyske ordre om at sejle til en position hvor det danske dampskib EOS lå for anker og ankre op i nærheden af dette. Besætningen skulle holde sig klar til at forlade skibet.

EOS var efter ordre fra ubåden igang med at dumpe en del gods i havet.

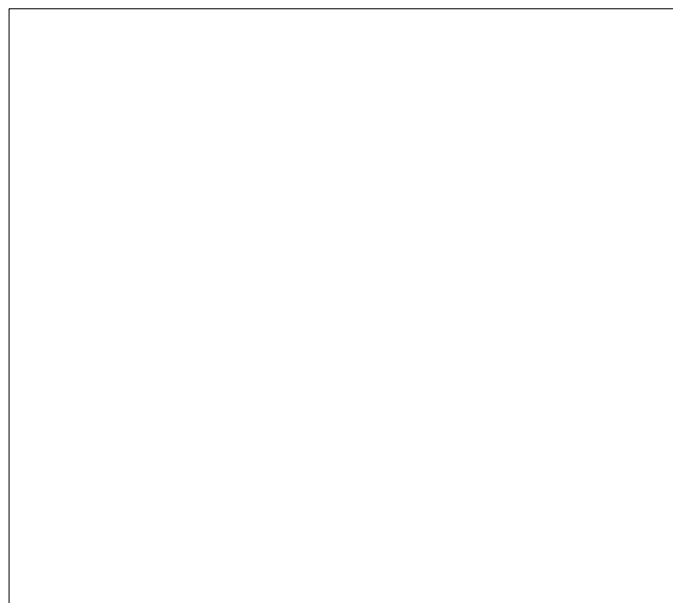
Tyskerne hævdede at NORMANDIE sejlede med krigskontraband, og trods kaptajnens protester blev mandskabet beordret ombord på EOS som straks fik ordre til at afsejle.

Mandskabet fra NORMANDIE så agterlanterne på deres skib forsvinde i natten.

EOS lagde til kaj i Frederikshavn kl. 01.00 samme nat. Det må antages at ubåden sænkede NORMANDIE.

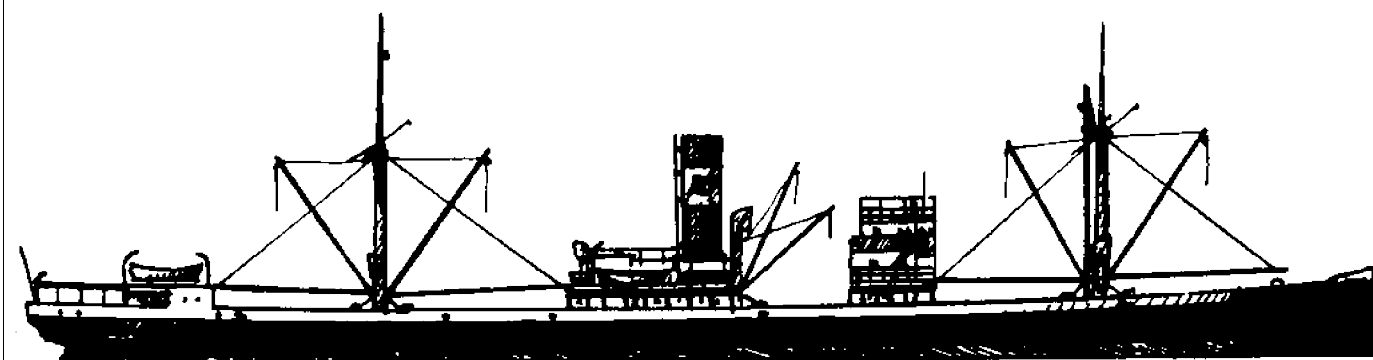
Udskrift af de tyske arkiver om U 71: mandskabslister, sænket tonnage m.v. kan rekvireres hos John Andersen.

På baggrund af liste fra farvandsdirektoret er der opstået mistanke om at dette vrage også kan være S/S HEDDERNHEIM, et tysk skib der sank 25.03.1940 på position N 57°47- E 10°58,5.



# Heddernheim "Malmdamperen"

| GPS pos.:                                                      | DECCA pos.:                        | Angivet pos. ved forlis: | Geografisk område:          |
|----------------------------------------------------------------|------------------------------------|--------------------------|-----------------------------|
| Datum: D.WGS 84<br>57°48,565 N 10°54,364 E                     | Kæde: 10B<br>57°48,65 N 10°54,44 E | Type:<br>N E<br>N E      | Nordøst for Skagen, Danmark |
| Datum:<br>57°48,571 N 10°54,360 E                              | C 06,00 N G 35,33 E                | PQ:                      | Top / bunddybde:<br>46-62   |
| <b>Havn:</b><br>Skagen                                         |                                    |                          | <b>Skawdyk 2018</b>         |
| <b>Nødtelefon:</b><br>Skagen Havn                              |                                    |                          |                             |
| <b>Alarmering / Psykologhjælp:</b><br>Tlf. 89433099 / 44924222 |                                    |                          |                             |
| <b>Lokale kontakter:</b><br>John Andersen tlf. 22142066        |                                    |                          |                             |
| <b>Type:</b> Dampfragtskib                                     |                                    |                          |                             |
| <b>Kaldesignal:</b>                                            |                                    |                          |                             |
| <b>Ex. navne:</b>                                              |                                    |                          |                             |
| <b>Forlisdag:</b> 21 <b>md.:</b> 03 <b>år:</b> 1940            |                                    |                          |                             |
| <b>Hjemsted:</b> Bremen, Tyskland                              |                                    |                          |                             |
| <b>Kaptajn:</b>                                                |                                    |                          |                             |
| <b>Last:</b> Kobbermalm                                        |                                    |                          |                             |
| <b>Afgået fra:</b> Haugesund, Norge den 18.3.1940              |                                    |                          |                             |
| <b>Destination:</b> Bremen, Tyskland                           |                                    |                          |                             |



Tegning: Karl-Heinz Schwadtke

**Et godt fiskested.** (Også kaldet "Kobbermanden"). Bygget i 1920/21 hos F. Schichau, Danzig 4947 brt, 6290 tdw, 3006 nrt, 110x15,6x9.6 m 2150 psi, 10 kn. Rederi: Unterweser Reederei AG, Bremen. Blev opbragt af den engelsk ubåd URSULA ført af Lt. Cdr. C. C. Phillips. Ubåden søgte med artilleri at tage skibet som prise, men besætningen forsøgte at flygte med skibet. Derefter blev besætningen tvunget fra borde, og skibet blev sænket med en torpedo, der ramte i 2. lastrum. En del af kobberlasten er skredet ud gennem hullet. Skibet var lastet med 2.000 tons kobbermalm, hvoraf de 1.000 tons er bjerget af et engelsk bjærgningselskab i 1957. NB! I følge tyske kilder blev skibet sænket af eget mandskab.

Socialdemokraten, Børsen, Aalborg Stiftstidende beretter samstemmende:

### Millionværdier på bunden af havet

Omfattende, bjærgningsarbejde i Skagerrak  
FREDERIKSHAVN, lørdag (RB)

Under et stort bjærgningsarbejde i Skagerrak har en engelsk bjærgningsbåd Lifeline i de sidste måneder hentet en kostbar last kobbermalm op fra vraget af en tysk damper, der under krigen blev sænket i farvandet Øst for Skagen Rev fyrskib. Arbejdet er nu afsluttet, efter at der i alt er bjerget godt 1000 tons kobbermalm at vrages last på 2000 tons. Bjærgningsarbejdet har været meget besværligt, idet vraget ligger på 60 meter vand, og dykkerne har måttet anvende dykkerklokke for at kunne arbejde ved vraget. Den sidste halvdel af lasten kan ikke bjerkes, da den er skredet ud på havbunden fra det sprængte skib. Hele den bjærgede last er solgt og leveret til Sverige for ca. en mill.

# Heddernheim "Malmdamperen"

Vraget er 16 meter højt. Forenden er sprængt af, og ligger på siden i en vinkel på 45° ud fra resten af vraget.

Vragfiskerskibet HENRY har sammen med TERNEN, Åge Jensen, søgt at bjærge de sidste 1.000 tons kobbermalm, men måtte opgive.

Stævnen er sprængt af og ligger på siden i en vinkel på 45° ud fra resten af vraget.

**Kilde:** Ludwig Dinklage, Die deutsche Handelsflotte 1939-1945, bind 1. Verlag Musterschmidt KG. Göttingen 1971.

Socialdemokraten 04.08.57

Børsen 04.08.57

Aalborg Stiftstidende 15.11.57, 30.05.56

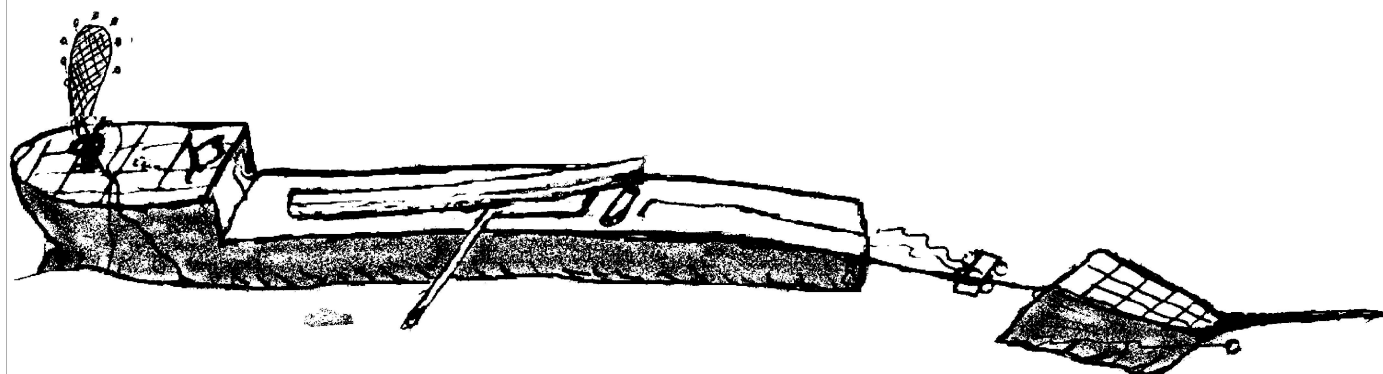
Frederikshavns Avis 25.05.1956

Skagens Avis 25.05.1956

Vendsyssel Tidende 25.05.1956

# Ernst

| GPS pos.:                                                      | DECCA pos.:                        | Angivet pos. ved forlis: | Geografisk område:                                     |
|----------------------------------------------------------------|------------------------------------|--------------------------|--------------------------------------------------------|
| Datum: D. WGS 84<br>57°46,404 N 11°07,411 E                    | Kæde: 10B<br>57°46,09 N 11°06,80 E | Type:<br>N E<br>N E      | Sydvest for Marstrand, Sverige                         |
| Datum: WGS 84<br>57°46,417 N 11°07,423 E                       | B 20,30 N B 30,52 E                | PQ:                      | Top / bunddybde:<br>37-45                              |
| <b>Havn:</b><br>Skagen-Marstrand                               |                                    |                          | <b>Skawdyk 2018</b>                                    |
| <b>Nødtelefon:</b><br>Skagen Havn                              |                                    |                          |                                                        |
| <b>Alarmering / Psykologhjælp:</b><br>Tlf. 89433099 / 44924222 |                                    |                          | <b>Type:</b> 3 mastet fuldrigger                       |
| <b>Lokale kontakter:</b><br>John Andersen tlf. 22142066        |                                    |                          | <b>Kaldesignal:</b>                                    |
|                                                                |                                    |                          | <b>Ex. navne:</b> Imperator Alexander II, Grassendale  |
|                                                                |                                    |                          | <b>Forlisdag:</b> 22-23 <b>md.:</b> 04 <b>år:</b> 1920 |
|                                                                |                                    |                          | <b>Hjemsted:</b> Göteborg, Sverige                     |
|                                                                |                                    |                          | <b>Kaptajn:</b> Karl Petter Mattsson                   |
|                                                                |                                    |                          | <b>Last:</b> 2800 t. foderkager (foder til dyr).       |
|                                                                |                                    |                          | <b>Afgået fra:</b> Santos, USA                         |
|                                                                |                                    |                          | <b>Destination:</b> Århus, Danmark                     |



Bygget 1885 i Workington hos R. Williamsson & Son, for R.W. Leyland & Co, Liverpool. 1849 brt, 1766 net, 2800 tdw, længde 267,0 f (81 m), bredde 39,1 f, dybdegang 23,6 f.

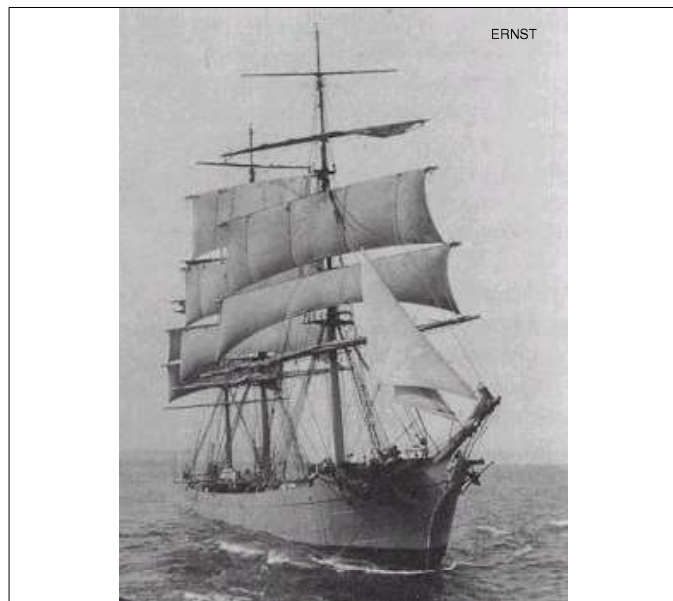
På grund af første verdenskrig, havde de tidligere ejere ikke ofret meget vedligeholdelse de seneste 6 år. Risikoen for forlis under krigen havde været stor, og der var ingen grund til at miste mere end højst nødvendigt. Men nu blev skibet gået grundigt efter og repareret, og de nye ejer, A.B. Svenska Lloyd fik et godt og billigt skib. Første rejse var fra Santos til Århus med 2800 t. olieagter. Den 15. januar 1920 afgik ERNST fra Santos med en besætning på 22 mand.

Efter krigen var der stadig mange miner i Kattegat, og derfor ville kaptajnen lade skibet slæbe fra Skagen til Århus. Han anmodede om en bugserbåd, der kunne bringe skibet vel igennem minefelterne, men der var strejke blandt de danske fyrbødere, og ingen bugserbåde kunne sejle. Den 22. januar tog skibet derfor lods ombord ved Skagen (B. L. Diernæs) og sejlede på egen hånd videre ind i Kattegat.

Dagen igennem den 24. april så man fra Skagen Fyrskib ERNST krydse frem og tilbage i hård kuling og for små sejl i farvandet mellem Herthas Flak og Skagen. Derefter så man ikke noget til skibet, før der den 26. april 1920 drev vraggods i land på øer i den svenske skärgård. Vragdelene bar spor efter minesprængning, så det formodes, at ERNST har ramt en drivende mine og derefter var sunket med mand og mus.

Ingen af de 22 ombordværende overlevede forliset. Tre af de omkomne er begravet på Gullholmen.

# Ernst



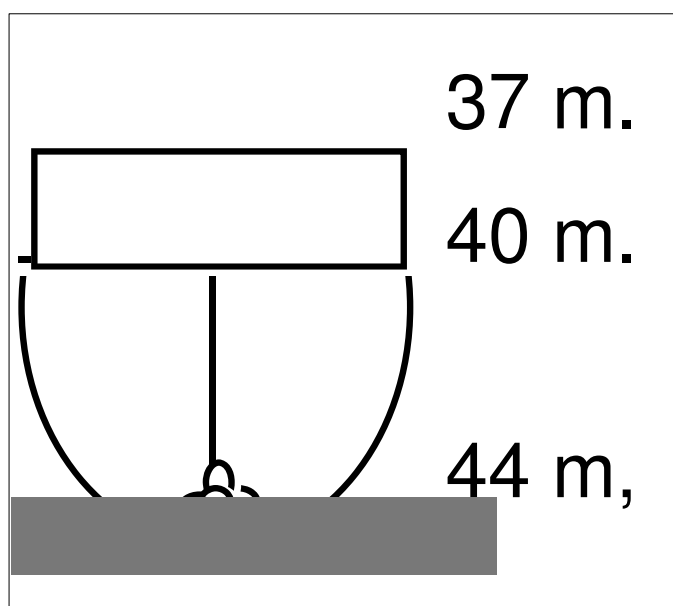
Også som vrage er ERNST majestætisk, og er man lidt heldig med sigten, venter der en oplevelse ud over det sædvanlige, det kræver dog nogen erfaring for at få et overblik på et vrage af denne størrelse, med master og ræer liggene spredt over hele vrage, endvidere er de forreste 10 meter af vrage brækket af og ligger 5-10 meter fra resten af vrage. Bunnbyggen er 46 meter og vrage lodder 6-8 meter.

ERNST, medens hun sejlede på verdenshavene.



Klokken fra ERNST

Dybdeforhold på Ernst.



**Kilde:**  
2002, Urban Snare, Sverige.